

Brukerutvalgets årsmelding 2023

Brukerutvalget ved HDS består av representanter fra ulike organisasjoner. I 2023 var det representasjon fra: **FFO** (Funksjonshemmedes fellesorganisasjon) 3 representanter, **SAFO** (Samarbeids-forumet av funksjonshemmedes organisasjoner): 2 representanter, **Kreftforeningen**: 1 representant og **Nasjonalforeningen for folkehelsen**: 1 representant. I tillegg: 1 representant fra **Fylkeseldrerådet i Vestland**. Brukerutvalget ble oppnevnt med funksjonstid fra 01.01.2020 til 31.12.2023, men med ulik rullerende funksjonstid på 2 år, slik at medlemmene fra Fylkeseldrerådet, Kreftforeningen og Nasjonalforeningen for folkehelsen var på valg i desember 2021 for årene 2022-2023. Medlemmene fra SAFO og FFO er valgt for perioden 2023 -2024.

Brukerutvalget har i 2023 hatt følgende sammensetning:

Faste medlemmer:

FFO Hordaland:	Jan Elvøy (leder) (FFO Hordaland) , Laila G. Nygård (Epilepsiforbundet i Bergen og omegn), Turid Hagelsteen (Hørselshemmedes Landsforbund, Bergen)
Nasjonalforeningen for folkehelsen	Gunda Falao Sparre (nestleder), (Nasjonalforeningen for folkehelsen, Bergen)
SAFO:	Evy Knutsen (NFU Alver og Masfjorden), Hans Henrik Tøsdal (Landsforeningen for slagrammede, Hordaland)
Kreftforeningen:	Trine Stabenfeldt (fom mai 2023 møtte vara Nils Haugland i hennes sted)
Fylkeseldrerådet i Vestland:	Vigdis Ravnøy (Pensjonistforbundet)

Varamedlemmer:

FFO:	Rune Landsvik, Trude Nordgren, Ilse Henriksen
Nasjonalforeningen for folkehelsen	Ingvild Tjønn Hansen
SAFO:	Bjarte Fosse, Christel Borge Bersaas-Nesse
Kreftforeningen	Nils Haugland (fom mai 2023 møtt fast)
Fylkeseldrerådet, Vestland	Martin Monrad Reigstad

Sammensetningen av brukerutvalget skal speile virksomhetsområdet til HDS. Rekruttering til brukerutvalget skjer ved at FFO, SAFO og Kreftforeningen inviteres til å foreslå kandidater. For spesielt å ivareta de eldre, inviteres i HDS sine retningslinjer representant fra fylkeseldrerådet samt Nasjonalforeningen for folkehelsen.

Fra administrasjonen

Rebekka Ljosland, Direktør for strategi og samhandling, rebekka.ljosland@haraldsplass.no, mobil: 92655858

Elena Sandgathe, Rådgiver, sekretær for utvalget; elena.sandgathe@haraldsplass.no, mobil: 916870

Mette Aspevik, Rådgiver, Stab for strategi og samhandling, mobil 905 52 037

Medlemmer i brukervalget skal ivareta alle pasientgrupper, ikke bare sin organisasjon. Brukerutvalget skal ikke behandle enkeltsaker.

Forholdet til styret ved Haraldsplass diakonale sykehus (HDS)

Brukerutvalget er oppnevnt av styret ved HDS og er et rådgivende organ for dette.

I henhold til pkt 9 i instruks for styret i HDS, deltar leder for brukervalget som observatør på styremøtene i HDS med tale- og forslagsrett.

Leder av brukervalget har i 2023 deltatt på alle styremøtene unntatt ett. Nestleder møtte da i leders sted.

Årlig fellesmøte med styret

Brukerutvalget har, i samsvar med retningslinjene, et årlig fellesmøte med styret for å kunne gi innspill og kommentarer direkte til styret. Dette møtet fant sted i desember.

Brukerutvalget mener at ordningen har gitt og gir gode muligheter for innspill i direkte kontakt mellom utvalget og styret.

Brukerutvalget kan også legge frem skriftlig uttale (saksopplysninger/kommentarer til vedtakspunkt) som blir oversendt i forkant til styremøtet.

OPPGAVER OG AKTIVITETER

Brukerutvalget tar i sitt arbeid utgangspunkt i gjeldende lover og forskrifter samt interne retningslinjer som er relatert til pasientenes og pårørendes rolle i sykehuset.

En hovedoppgave for brukervalget er å delta i utforming og kvalitetssikring av tjenestetilbudet, og å bidra til gjensidig tillit mellom pasienter, pårørende og sykehuset. Utvalget skal se til at pasientrettigheter blir fulgt opp, og kjenne til hvilke krav som ligger i det årlige oppdrags- og styringsdokumentet fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Lokal PasOpp-undersøkelse (pasienters og pårørendes opplevelse av sykehuset).

PasOpp er nasjonale kvalitetsundersøkelser om pasienters og pårørendes opplevelse av norske sykehus. initiert av Helse- og omsorgsdepartementet. For året 2023 er det fra sentralt hold, Folkehelseinstituttet (FHI), ikke innhentet nasjonale data fra de somatiske sykehusene. Sykehusene er oppfordret til å innhente egne lokale data. Haraldsplass har derfor utarbeidet et lokalt spørreskjema til utskrevne pasienter. Sykehusets arbeidsgruppe for skjemaet hadde eget møte med hele brukervalget i marsmøtet 2023. Et medlem fra brukervalget deltok i den videre utarbeidelsen av skjemaet, som ble sendt ut til alle aktuelle pasienter i starten av oktober 2023. Resultatet av undersøkelsen ble fremlagt for brukervalget i november-møtet.

Brukerutvalget konstaterer at arbeidsomfanget har økt merkbart de siste årene fordi utvalgets arbeid favner videre enn bare sykehuset. Utvalget er representert i **ALREK Helseklynge** sitt brukervalg med underutvalg og også i Helsefelleskap Bergensområdet der brukervalget er representert i både SSU (Strategisk samarbeidsutvalg) og i Områdeutvalget for Nordhordland.

Arbeidsmengden har økt også ved at utvalgets synspunkter og medvirkning har blitt mer etterspurt. Dette ser utvalget positivt på. På grunn av økt saksmengde ble møtetiden for utvalget fom høsten 2022 forlenget med én time fra 3 til 4 timer, inklusiv enkel lunsjpause i møtelokalet

Som brukervalg skal vi ha interesse for systemet sykehuset har, ikke bare ved innleggelse og opphold, men også for hvilke prosedyrer man har ved utskriving.

BRUKERUTVALGETS MØTER

Brukerutvalget arbeider etter vedtatt møte- og årsplan, og har hatt 7 møter i 2023. Det var tre møter våren 2023 og 3 møter høsten 2023 pluss det årlige fellesmøte med styret i desember.

HDS stiller sekretær til rådighet for utvalget. Referat fra møtene og utvalgets årsmeldinger blir offentliggjort på HDS sin hjemmeside. <https://www.haraldsplass.no> Man kan i søkefeltet på forsiden søke seg direkte til Brukerutvalget.

ORIENTERINGER TIL BRUKERUTVALGET.

Internt

I løpet av hvert kalenderår blir det gitt orienteringer til brukerutvalget fra sentrale personer i sykehusets ledelse og administrasjon. Det blir også gitt orienteringer fra avdelinger eller annet som brukerutvalget spesielt har ønsket å bli orientert om.

Sykehusets ledelse:

Rebekka Ljosland, direktør for strategi og samhandling ved HDS, har en fast informasjonspost på brukerutvalgets møter. Denne faste posten på sakslisten fungerer som en effektiv og god arena for utveksling av synspunkter mellom ledelsen og brukerutvalget. Hun har bl.a. orientert om sykehusets økonomi og funksjonsfordelingen mellom Haukeland universitetssykehus (HUS) og Haraldsplass diakonale sykehus.

Orienteringer fra fagområder/ interne instanser

Brukerutvalget får på hvert møte etter eget ønske orienteringer om aktuelle tema fra aktuell avdeling/fagperson/ansvarlig på sykehuset. I 2023 har det bl.a. vært orienteringer om:

Demensforskning på HDS

Orientering om kurs ved LMS for pårørende til personer med demens

Analyseavdelingen om pasientbelegg på HDS

Såkornprosjektet «Palliativ Team»

Gjennomgang av Pasient- og brukerrettighetsloven v/jurist HDS

Eksternt:

Orientering fra en gruppe studenter fra VID (Vitenskapelig internasjonal diakonal) om en testpilot for å undersøke holdning til digital dialog med inneliggende pasienter på HDS. Prosjekt med digital dialog pågår på Haukeland, og HDS skal prøve det samme i 2023-2024

Pasient- og brukerombud

Det er en fast ordning at Pasient- og brukerombudet (PBO) for Vestland fylke årlig gir brukerutvalget en orientering om status for Haraldsplass når det gjelder henvendelser og klager til ombudet fra publikum, pasienter og pårørende om forhold ved sykehuset. Kontoret ligger i Bergen, og er også det nasjonale kontoret for alle PBO i Norge. Seniorrådgiver Marianne G. Litland fra Pasient- og brukerombudet, orienterte brukerutvalget i møtet 2. okt. om status for perioden 2022-23. Hun opplyste at den totale saksmengden ved kontoret har økt merkbart. Saker om HDS har gått ned i perioden, også prosentvis i forhold til totalt antall saker. Brukerutvalget er glad for denne positive utviklingen.

TEMA BRUKERUTVALGET HAR VÆRT OPPTATT AV/ TATT OPP I 2023

- Innspill til handlingsplan for 2024:
Å være pasient og pårørende på Haraldsplass: Hvorledes involvere og følge opp pårørende. Brukerutvalget nedsatte i januar-møtet 2023 en ad hoc arbeidsgruppe for å se på temaet pårørende og særlig på hvorledes HDS håndterer pårørende med mandat å komme med forslag på momenter til oppfølging overfor sykehuset. Brukerutvalget spilte inn pårørende og HDS til handlingsplanen for 2023, og har gjort det på ny for handlingsplanen 2024.

- Bemanningssituasjonen på HDS i lys av bemanningsutfordringer i helsevesenet nasjonalt.
- Helsefellesskap Bergensområdet. Områdeutvalg Nordhordland
- HMS-systemet på HDS
- Kunstig intelligens og bruk av dette verktøyet og annen teknologi på HDS
- Innspill til IT-avd. med forslag til endringer i plattformen Helsenorge.no
- Utarbeidet innmeldingsskjema for prosjekter der det er ønskelig med brukermedvirkning.

Videreføring av tema fra 2022:

- Kommunikasjon generelt, og særlig mellom sykehuset og pasient/pårørende
- Helsefellesskap (mellom sykehus og kommune), spesielt arbeidet med Helsefellesskap Bergensområdet. Områdeutvalg Nordhordland
- Region Nordhordland Helsehus (RNH), fag- og tjenesteutvikling.

DELTAKELSE I ULIKE FAGGRUPPER/ PROSJEKTER

Medlemmene i brukerutvalget er fordelt som representanter for brukerutvalget i utvalg og/ eller prosjekter på sykehuset og eksterne samarbeidspartnere. Utvalgets leder har møte- og talerett i sykehusets styremøter..

Brukerutvalget har tidligere påpekt at involveringen av brukerrepresentantene i de ulike prosjektene på HDS må være i form av faktisk involvering i løpet av prosjektet. Det skal være *aktiv involvering fra starten*, underveis og i slutten av alle prosjekter. Dette gjelder fremdeles, men vi ser likevel at brukerutvalget ikke alltid kommer med fra starten av prosjektet.

INTERNE UTVALG HDS

Ledergruppen HDS: Brukerutvalget har vært representert ved brukerutvalgets leder, Jan Elvøy.

Kvalitetsutvalget: Brukerutvalget har vært representert ved Jan Elvøy.

Klinisk etisk komité (KEK): Brukerutvalget har vært representert ved Laila Grosvold Nygård.

Digitalisering av pasientoppfølging på kirurgisk klinikk: Brukerutvalget har vært representert ved Hans Henrik Tøsdal.

Såkorprosjektet Palliativ oppfølging på HDS: Brukerutvalget har vært representert ved brukerutvalgets nestleder Gunda Falao Sparre.

Prosjektgruppe for utarbeidelse av lokalt PasOpp-skjema (hurtigarbeidende): Brukerutvalget har vært representert ved Turid Hagelsteen

Nye interne prosjekt høsten 2023:

- *Akutt svimmelhet:* Brukerutvalget er representert ved Hans Henrik Tøsdal.
- *Implementeringsprosjekt: Barn under radaren:* Brukerutvalget er representert ved Evy Utne Knutsen
- *Forbedret praksis for mobilt intensivteam (MIT) ved Haraldsplass:* Brukerutvalget er representert ved Turid Hagelsteen.

EKSTERNE UTVALG

Alrek helseklynge (Brukerutvalget Alrek og faggruppen for eldre)

Brukerutvalget har vært representert ved brukerutvalgets nestleder, Gunda Falao Sparre.

Styringsgruppen for LMS-senteret (Lærings- og mestringssenteret.)

Brukerutvalget har vært representert ved brukerutvalgets leder, Jan Elvøy.

Helsefellesskapet:

Representasjon i Helsefellesskapet Bergensområdet 2023:

Strategisk samarbeidsutvalg (SSU): Jan Elvøy, leder Brukerutvalget-HDS er varamedlem med forslags- og talerett

Områdeutvalget (OU) for Nordhordland): Evy Knutsen, medlem BU- HDS

Region Nordhordland helsehus (RHN):

Region Nordhordland Helsehus startet som et prosjekt via Samarbeidsutvalget for Nordhordland, og ble åpnet høsten 2022. Helsehuset ligger i Knarvik, og Alver kommune er den største leietakeren. Brukerutvalget ved HDS er representert ved medlem Evy Knutsen i styringsgruppen for Fag- og tjenesteutvikling.

DELTAKELSE PÅ SAMLINGER OG KURS

Helse Vest: årlig samling for brukerutvalgene

Brukerutvalgets medlemmer deltar på Helse Vest sine årlige samlinger for medlemmene av brukerutvalgene ved helseforetakene i Helse-Vest-regionen. Tema for årets samling var «Rapport fra internrevisjon av arbeidet til brukerutvalgene i Helse Vest». Haraldsplass var ikke gjenstand for internrevisjonens undersøkelser.

På disse samlingene er det fast at leder for brukerutvalgene har et kort innlegg om hva som har stått/står i fokus på de enkelte foretakene. Fra HDS orienterte brukerutvalgets nestleder, Gunda Falao Sparre, om hva brukerutvalget ved HDS har vært opptatt av.

Konferanse om rehabilitering i Haugesund

Brukerutvalget ved HDS var indirekte representert på denne årlige konferansen i Haugesund ved at flere av brukerutvalgets medlemmer deltok som representant fra den organisasjonen de er oppnevnt fra til Brukerutvalget ved HDS.

KOMPETANSEHEVING:

Brukerutvalget forutsetter at medlemmene i utvalget gjør seg kjent med hva brukermedvirkning på systemnivå og brukerrepresentasjon i forskning er og innebærer. Medlemmene må derfor gjennomgå de digitale e-læringskursene «Brukermedvirkning på systemnivå» og «Brukermedvirkning i forskning», som Helse Vest har fått utarbeidet til digital opplæring av brukerutvalg. Nye medlemmer av brukerutvalget, må ta disse kursene. Det forutsettes også at medlemmene på eget initiativ holder seg oppdatert på relevante saksområder for brukerutvalg, og spesielt på HDS. Medlemmene har ikke adgang til intranettet på HDS.

VEIEN FREMOVER

A:

HANDLINGSPLAN FOR HDS 2024

Brukerutvalget har vært invitert til å gi innspill til handlingsplan for 2024, slik vi ble det for 2023-planen. Utvalget har dermed kunnet spille inn synspunkter til planen, spesielt momenter som gjelder helhetlig pasientbehandling. Utvalget har sett igjen sine innspill til 2023-planen om å øke pasientens og pårørendes helsekompetanse. Utvalget mener at det i 2024 må arbeides videre med disse elementene:

- Tydelig kommunikasjon
- Pårørendestrategi

B:

TEMA BRUKERUTVALGET VIL VIDEREFØRE OG KONSENTRERE SEG OM I 2024:

Videre arbeid med å øke pasientens og pårørendes helsekompetanse:

1. **KOMMUNIKASJON** med pasienter/pårørende:

- bl.a. *oppfølgingen* etter behandlingen og etter utskrivelsen i forhold til *pasient, pårørende og ev. kommune*.
- Formidle kunnskap hos pasienter, pårørende og fastleger om kurs og opplæring på Lærings- og mestrings-senteret (LMS)

2. **PÅRØRENDESTRATEGI** (utarbeide dokument)

3. **KUNSTIG INTELLIGENS (KI)** og Haraldsplass diakonale sykehus

Vedtatt i sak 54/23 i møte den 5. desember 2023

Bergen den 5. desember 2023

Jan Elvøy, Leder av brukerutvalget ved HDS